

ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК РОЗВИТКУ ЛЮДСЬКОГО ПОТЕНЦІАЛУ КРАЇНИ, РІВНЯ ОСВІТИ І КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ

Ще на початку 70-х років минулого століття Економічна і соціальна рада ООН (ЕКОСОС), систематизувавши та узагальнивши пропозицію демографів, соціологів, економістів та фахівців інших профілів, підготувала документ по стратегії подальшого розвитку людства¹. В ньому домінували концептуальні позиції демографів, але одне з ключових положень — роль і значення людського фактору в глобальному економічному розвитку. Наприкінці століття завдяки активній підтримці такої впливової організації як Програма розвитку ООН (ПРООН) вона набула досить широкого розповсюдження в світі.

Для кількісної характеристики концепції людського розвитку ПРООН розробила спеціальний узагальнюючий індекс людського розвитку (ІЛР), який разом з іншими статистичними даними по країнам, регіонах і світу в цілому, висвітлює різні аспекти цього розвитку. оцінці людського капіталу істотним моментом визнається облік вартості виховання, навчання і підготовки нових працівників. Загострення глобальних проблем, зростання загроз стандартам людського життя, його якості, посилення соціального розшарування багатьох верств суспільства на національному і міжнародному рівнях є загальновизнаною причиною радикального повернення до цінностей людини у всіх сферах суспільного буття. Однак трансформаційні процеси в українському суспільстві за останні роки призвели до катастрофічного зниження інтелектуального запасу України. Цю тенденцію можна простежити за динамікою зниження ІЛР в Україні (102 місце). Найболіснішим наслідком від неконкурентоспроможної економіки для України є втрата населення. За даними експертів Світового банку, в Україні до 2010 р. залишиться лише 47 млн населення, а за даними українських експертів — ще менше. Сьогодні країна поступово втрачає не тільки наукову еліту та висококваліфіковані кадри, які спроможні значно підвищити конкурентоспроможність держави, а й робочу силу вза-

¹ Детерминанти и последствия демографических тенденций. Новое краткое изложение результатов исследований о взаимодействии демографических, экономических и социальных факторов. Том 1, ч. 2.1. — ООН, Нью-Йорк, 1975, 1772 с.

галі. Фактор людських ресурсів у системі конкурентоспроможності відіграє одну з провідних ролей, а збереження його потенціалу виступає пріоритетним питанням для держави. Лише країни, що продукують знання та інтегрують їх у свої економічні моделі, зможуть бути глобально конкурентоспроможними.

Формування, використання, розвиток людських здібностей, ціннісних мотивацій у процесі інформатизації суспільства, переходу до економіки знань набуває пріоритетного характеру перед матеріальними і фінансовими ресурсами. Це стає надзвичайно важливим на етапі включення національних економік у еволюційний планетарний ноосферний процес, де у фокусі міждержавних, регіональних, державних, місцевих інтересів повинні перебувати люди, їхні спільноти і відносини, прогресивні соціальні потреби системи соціалізації людини¹.

Якщо джерелом конкурентних переваг країни в «старій» економіці були доступ до сировини, зручні транспортні маршрути, місткій споживчий ринок, дешева робоча сила, то в «новій» економіці чинники успіху — інновації та підприємництво, що ґрунтуються на знаннях, розвинена інфраструктура інформації та знань (Інтернет, бази даних, телекомунікації).

Отже, метою розвитку освіти на довгостроковий період можна визначити забезпечення через освіту конкурентоспроможності нації в умовах глобалізації та інформатизації.

Р. В. Омельченко, викл.,
кафедра міжнародного менеджменту

ОПТИМІЗАЦІЯ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ ШЛЯХОМ ЗАЛУЧЕННЯ ДО ВИКЛАДАННЯ ПРАКТИКУЮЧИХ МЕНЕДЖЕРІВ

Процес удосконалення професійної освіти в Україні пов'язаний у першу чергу із змінними соціально-економічними умовами і науково-технічним прогресом, що висувають підвищені вимоги до рівня підготовки фахівців різних областей діяльності.

В таких умовах перед ВНЗ постає проблема — викладацький склад. Для забезпечення узгодженості інтересів держави, особистості і роботодавців, працювати на навчальних програмах повинні фахівці, що володіють солідним теоретичним багажем і одночас-

¹ Глобалізація і безпека розвитку: Монографія /О. Г. Білорус, Д. Г. Лук'яненко та ін./.— К.: КНЕУ, 2001.— С. 543.